

Štev. 3

Leto 13

Uredništvo in upravišstvo:

Izhaja enkrat na mesec.
Naročnina četrletno 12 dinarjev

Ljubljana, Miklošičeva c. (palača Del. zbornice), kamor naj se tudi pošiljajo rukopisi.

NEODVISNO GLASILO ŽELEZNIČARJEV, UPOKOJENCEV IN TRANSPORTNEGA OSOJA

Delavci — na plan!

Od 1. aprila do 1. aprila gotova organizacija tolaži železniške delavce z novim delavskim pravilnikom, s katerim bodo rešena vsa delavska vprašanja. V glasilu te organizacije bomo vsake tri mesece o kaki centralni seji njihove uprave ter o sprejemu predstavnikov centralne uprave pri železniškem ministru. V teh poročilih bomo tudi, kako se izgovarja nov delavski pravilnik, kako je delegacija predložila g. ministru vse zahteve (zahteve in predlogov seveda v teh poročilih organizacija ne objavlja) in kako je g. minister obljubil, da bo zahtevam po možnosti ugodil. Zadnje poročilo objavlja da so dobili načrt pravilnika na vpogled in ta pravilnik se sedaj čuva kot nekaka uradna tajnost v arhivih te organizacije, da pridejo do njega le najbolj posvečene osebe, za delavstvo pa je še vedno knjiga: zapečaten s sedmimi pečati. Čemu bi pač železniški delavec v naprej smel doznati, kaj se mu pripravlja z novim pravilnikom? Zadosti je, da ve za te določbe gospoda, katero je on na rednih kongresih pooblastil, da ga zastopa in se zanj »bori«, delavec bo že zvedel za določbe pravilnika tedaj, ko bo pravilnik stopil v veljavo.

Smatramo za dolžnost, da delavstvo pravočasno opozorimo na določbe, ki jih vsebuje načrt novega pravilnika, da se da tako delavstvu možnost, da še v zadnjem trenutku nastopi za spremembo nesocialnih določb ter zahteva povrnitev svoječasno uživanja pravic in plače, ki bodo odgovarjale sedanjim draginjskim razmeram.

Pri razpravi proračuna železniškega ministrstva je g. železniški minister s ponosom ugotovil, kako železniška ustanova napreduje in pri naša državni blagajni vedno večje dohodke. V proračunu za leto 1938-39 je predviden prebitok 181 milijonov, poleg tega pa bo železniška uprava oddala državni blagajni na vozarinskih taksah nad 340 milijonov tako, da bo znašal po proračunu v prihodnjem budžetnem letu čisti prebitok železniške uprave nad pol milijarde dinarjev, po cenitvah železniških strokovnjakov pa bo ta prebitok še daleko višji.

Te uradne ugotovitve, ki jih ne more nikdo izpodbijati, vzamemo za podlago in uvod ocene načrta novega delavskega pravilnika, ker smo mnenja, da je dolžnost onega, ki vodi in odgovarja za železniško gospodarstvo, da v prvi vrsti dostojno in draginjskim razmeram odgovarjajoče nagradi svoje uslužbence in pri tem ne pozabi najnižjih, to je delavstva, od katerega je v prvi vrsti odvisen dober poslovni uspeh jugoslovenskih državnih železnic.

Delavstvo je na shodih, kjerkoli so bili odobreni, kakor tudi potom svoje svobodne organizacije, dokler je ta obstojala, kasneje pa potom svojega glasila stalno ponavljalo zahtevo, da se mora z novim delavskim pravilnikom:

1. odrediti plače, ki bodo odgovarjale potrebam delavske družine ter predvideti avtomatično napredovanje po službenih letih,
2. zagantirati slehernemu delavcu pridobitev stalnosti,

3. ukiniti naknadne prispevke za starostno zavarovanje ter zagantirati soupravljanje delavskega pokojninskega fonda,
4. znižati službeno dobo za dosego polne pokojnine na 30 let,
5. za primer nastavitve vračunati delavsko službeno dobo za napredovanje in pokojnino v svojstvu nastavljenca.

NAČRT NOVEGA DELAVSKEGA PRAVILNIKA, kolikor smo mogli doznati, predvideva v gotovih odredbah malenkostno izboljšanje in sicer:

1. za slučaj premestitve garantira prost prevoz,
2. za orožne vaje garantira stalnemu delavcu neokrnjeno mezdo,
3. omogoča podaljšanje bolovanja od 26 na 52 tednov.

Glede plač pa predvideva iste plače, kot so stopile v veljavo s 1. nov. 1937, torej točno sedanjo mezdno lestvico.

Na drugi strani pa predvideva znižanje izmere dopusta tako, da bi se dosedanj:

- 10 dnevni dopust znižal na 7 dni
- 15 dnevni dopust znižal na 12 dni
- 20 dnevni dopust znižal na 15 dni

Ne vemo, kaj je vodilo referenta do tega znižanja?! Najbrže dejstvo, da tako stari, kakor novi pravilnik garantira delavstvu le 160 ur zaposlitve mesečno in so bili delavci že doslej deležni brezplačnega dopusta in »budžetnih praznikov« ter se namerava ta praksa obdržati tudi v bodoče!

Druge poslabšanje je v tem, da stalnost ne bo več avtomatična, marveč bo odvisna od presoje nadrejenih: stalnost se »može« in ne »mora« podeliti.

Glavni udarec, ki je v načrtu pravilnika, pa je znižanje pokojnin.

Najvišja pokojnina profesionista po novem načrtu naj bi znašala le 950 din (sedaj znaša 1.152 din). Navidezno izboljšanje napram sedanjemu pravilniku predstavlja odločba, da bi dobil delavec pravico na pokojnino že po 10 letih članstva (doslej po 12 letih), na drugi strani pa

predstavlja poslabšanje v tem, ker se pokojnina naprej stopnjuje za vsako leto le za 2.25 odst. od osnove (doslej 6.5 odst.). Načrt novega pravilnika dalje ne omenja delavskih zaupnikov ter moremo iz tega sklepati, da se hoče tudi zadnje sled institucije delavskih zaupnikov na železnici izbrisati (ker dosednji pravilnik že od leta 1933 predvideva volitve zaupnikov vendar do danes še niso izvoljeni).

Iz teh kratkih navedb zamoremo zaključiti, da novi delavski pravilnik, ako bi bil sprejet, kakor je predlagan, ne pomeni za delavstvo izboljšanje položaja, marveč občutno poslabšanje. Položaj železniških delavcev je že skozi več let nevzdržen in obupen, zlasti če presodimo položaj prog. delavcev v večini železniških direkcij, ki skoraj vse zimske mesece prebijejo na brezplačnem dopustu in so odvisni od miloščine in podpor dobrih ljudi. Otroci teh delavcev so skoraj vsi tuberkulozni, rahitični ali revmatični in na tak naraščaj ne more zidati nikdo. Dolžnost delodajalca, ki predstavlja istočasno eno najvažnejših državnih ustanov, bi bila, da posveti potrebno paznjo definitivni rešitvi delavskega vprašanja na železnici. Čim dalje bo s tako rešitvijo odlašal tem bolj se bo to zavlačevanje maščevalo ter imelo nedogledne posledice.

V interesu desetisočev družin železniških delavcev in v interesu državnih prometnih ustanov samih kličemo:

UMAKNITE SEDANJI NAČRT NOVEGA DELAVSKEGA PRAVILNIKA, ker je reakcionaren in niti najmanj ne zadovoljuje prizadetega delavstva!

SKLIČITE ANKETO ZASTOPNIKOV DELAVSTVA, ki naj izdela predlog novega delavskega pravilnika, s katerim se mora zagantirati delavstvu AVTOMATIČNO NAPREDOVANJE, STALNOST, DRAGINJI ODGOVARJAJOČE PLAČE, POLEG TEGA PA SOUPRAVLJANJE POKOJNINSKEGA FONDA IN SVOBODO ORGANIZIRANJA!

Zahtevamo avtomatično napredovanje

V našem glasilu smo opetovano povdarili zahtevo železničarjev po avtomatičnem napredovanju po službenih letih, ki je bilo v veljavi v vseh prejšnjih službenih pragmatikah in tudi v zakonu iz leta 1923, šele naj-novejši zakon iz leta 1931 je avtomatično napredovanje ukinil. Po tem zakonu napredovanje ni avtomatično, marveč je odvisno od dobre volje in naklonjenosti vseh predpostavljanih, poleg tega seveda še od izpraznjenih mest, odličnih ocen kreditov in ne vemo še kakih zadržkov.

Za avtomatično napredovanje se bore tudi ostali državni nameščenci ter je glasilu državnih nameščenec »Naš glas« objavilo pod naslovom »Naš ceterum censeo...« uvodnik, ki zelo dobro utemeljuje ne samo zahtevo po avtomatičnem napredovanju, marveč tudi po stalnosti vseh državnih nameščenec ter ga objav-

ljamo v informacijo vsem našim čitateljem:

Odkar se javno uslužbenstvo organizirano bori za svoje pravice, je eno najvažnejših vprašanj problem napredovanja. Odkar postoji ta problem, je zahteva po avtomatskem napredovanju enako živa, kakor je živa težnja po stalnosti v službi.

Avtomatsko napredovanje je tisti večni ideal javnega uslužbenstva, ki si želi v svoji službeni karieri stalnosti, varnosti in pravičnosti. Po dolgih borbah in različnih poskusih so drž. uslužbenci v Avstriji končno le dosegli neko vrsto avtomatskega napredovanja. Z uradniškim zakonom iz leta 1923. je bilo to načelo že prebito. Samo po stopnjah osnovne plače je uslužbenec napredoval še avtomatsko, napredovanje po položajnih skupinah je bilo že odvisno od službodajalčeve proste volje. Sedanji naš zakon iz leta 1931. je avto-

matiko še bolj omejil. Napredovanje po skupinah je popolnoma prepuščeno prosti presoji oblastev edinole v skupinah samih je priznana še časovno zviševanje plače v obliki obveznih triletnih periodskih poviškov.

Nasproti ti soglasni želji vseh uslužbenstva brez izjeme stoje osamljeni zagovorniki svobodnega ocenjanja napredovanj. Svoje stališče zagovarjajo z najrazličnejšimi razlogi, ki se pa pri natančnejši preiskavi pokažejo za zmotne. Zlasti trdijo ti nasprotniki avtomatike, da uslužbenci izgube ž njo interes do službe in vnemo zanjo, če vedo, da jim je napredovanje z zakonom zjamčeno. Tudi zagovarjajo svoje stališče s trditvijo, da je treba sposobnim skriti pot naprej in navzgor pred enako starimi, manj sposobnimi službenimi tovariši.

Da so te trditve napačne, je najbolj pokazala praksa sama povsod tam, kjer ni avtomatskega napredovanja. Posledice takega stanja so povsod slabe. Poudariti moramo tod predvsem to, da nam ne gre pri tem — kakor bi kdo mislil — zgolj za gmotno plat tega vprašanja, temveč tudi za moralno stran. Treba si je priznati, da je avtomatsko napredovanje najučinkovitejša zapreka pristranosti in samovoljnosti predstojnikov da daje uslužbencem občutek in poročstvo varnosti v službi, da jim krepki moralno zavest in voljo do objektivnega in nepristranskega dela. Avtomatsko napredovanje že v mnogem izloča pogubni in kvarni vpliv dnevne politike na delovanje državnih oblastev, v precejšnji meri onemogoča strankarsko protekcijo in poseganje nepoklicanih v personalno politiko države. Seveda je potrebna še načelno, z zakonom zjamčena stalnost v službi, da se bo moglo drž. uslužbenstvo pri opravljanju svojih dolžnosti ravnati res samo po zakonu, po svoji vesti in najboljšem prepričanju, da služi državi in ljudstvu v korist.

Sicer je res, da načelo obveznega časovnega napredovanja izenači vse uslužbence v njihovih pravicah neglede na mnogokrat zelo različno usposobljenost, pridnost ali posebno nadarjenost. Vendar je to manjše zlo v tako neuravnanih in nasilnih časih, kakor so naši. Sicer je res, da utegne pri tem ali onem manj vestnem uslužbencu zavest, da mora napredovati povzročiti še večjo nebriznost za službo, toda tega tudi pri svobodnem ocenjanju napredovanja ni mogoče preprečiti. Res je na videz tudi, da se je bati, da bi se zanimanje za službo ob obveznem stalnem napredovanju morda zmanjšalo, zlasti če dosežejo uslužbenci zgodaj maksimum možne svoje službene kariere, toda tudi to je pomoč lahka. Saj je mogoče določiti dve vrsti rokov za obvezno napredovanje: najvišje in najnižje. Za napredovanje po poteku najnižjega roka je treba, da je uslužbenec dosegel neko določeno stopnjo ugodne ocene, medtem ko slabo ocenjeni ali disciplinsko obsojeni nameščenci napredujejo šele po poteku maksimalnega roka ali pa celo kasneje, če se to na predpisani način določi. Prav tako je s posebnimi nagradami, ki bi jih bilo pa točno določiti v zakonu, mogoče ohraniti tudi pri avtomatskem napredovanju vso ambicioznost uslužbenstva vsaj v enaki meri kakor sicer.

Obvezno časovno napredovanje pa ni le koristno za državno uslužbenstvo, ki mu v glavnem zjamči pravično napredovanje in prepreči

preveč očitne samovoljnosti predstojnikov temveč je tudi za službo samo ugodnejše. Gotovo je, da morejo svoje dolžnosti vestno in vneto izvrševati samo uslužbenci, ki delajo z veseljem in z zavestjo, da je tudi drž. uprava nasproti njim tako objektivna in dobrohotna, kakor oni požrtvovalno, nesebično in samo v korist celoti izvršujejo svoje dolžnosti.

Z avtomatskim napredovanjem bi se pa tudi v tem vprašanju končno dosegel red, ker bi se ne mogli več pojavljati dosednji izgovori, da za napredovanje ni proračunskega kritja. Ob avtomatskem napredovanju bi namreč bilo mogoče za dolga leta naprej določiti vsakoletne personalne izdatke, tako da ne bi bilo nobenih presenečenj in nepotrebnega razburjenja. Odpadel bi s tem eden poglavitnih razlogov za zagrenjenost, ki po pravici vlada v mnogih upravnih panogah, kjer ogromno število uslužbencev, ki so izpolnili vse zakonske pogoje leta in leta zaman čaka na napredovanje.

Kjer ni obveznega časovnega napredovanja, se pojavi prej ali slej nered v upravni službi, pojavlja se mlačnost in odjenljivost nasproti zahtevam strank, zmanjšanje čuta za dolžnost in za odgovornost. Kjer napredujejo mlajši pred starejšimi, sposobni za nesposobnimi, če so ti slučajno strankarski miljenici, nastane zmeda v uslužbenskem kadru, medsebojno nezaupanje, odtujenost, zavist, končno celo sovraštvo in in-

triganstvo. Posledica takega stanja v posameznih uradih in celih strokah je zagrenjenost, razumljiva apatičnost, ginjevanje službene vne-me in splošno nezadovoljstvo. — Končno se pojavi pri slabotnejših značajih stremljenje, na neprimeren ali celo nedopusten način izboljšati si svoj položaj, kar spet vede do klečeplazenja in denuncianstva ter končno povzroči korupcijo in splošno propadanje uprave.

Seveda tudi avtomatsko napredovanje samo brez stalnosti v službi ne more zadovoljiti drž. uslužbenstva. Vedeti mora vsak uslužbenec, da je v službi stalen, da ga ni mogoče odstaviti in odstraniti iz službe brez dokazane krivde, brez formalno ugotovljene nesposobnosti za nadaljnje službovanje. Kdor hoče ohraniti stalno, vestno, nepristransko in nepodkupljivo javno upravo, mora zagovarjati načelo stalnosti v službi. Samo to poročstvo, ki mora biti v zakonu izrečno določeno, more doseči, da bodo javni nameščenci opravljali službo vselej res samo tako kakor predpisuje zakon — ne oziraje se ne na levo ne na desno. Namesto Damoklejevega meča, ki visi nad slehernim izmed nas v obliki § 110. v zvezi s § 104., toč. 16., urad. zakona, naj stopi medsebojno zaupanje in iskreno soglasje med službodajalcem in službojemalci.

Zato je bil, je in mora vselej ostati naš ceterum censeo: **avtomatsko napredovanje in stalnost v službi.**

zakonih, ki žive v zares obupnih razmerah in trpe, čeprav niso krivi, zaradi te očitne nepravčnosti. Zato prosimo, da se ugodi pravici in moralni in da se jim prejemi zvišajo.

4. Zaradi današnje druginje se vsi nepopisno potlačeni in v svojih pričakovanih grenko razočarani upokojenci z velikim zaupanjem obračajo do Nj. Vis. kneza Pavla

Odmera rodbinske pokojnine vdovam onih železničarjev, ki so kot aktivni poleg osnovne plače vživali še 15%-ni povišek

Državni svet je na svoji splošni seji pod št. 23247-37 izdal odločbo, kako naj se razume prvi odstavek § 145 in drugi odstavek § 142 v zvezi s § 259 zakona o državnem prometnem osobju.

Železniška uprava se je svojčas postavila na stališče, da vdovam onih uslužbencev, ki so kot aktivni prejeli 15 odst. povišek, kateri pa jim ni bil kasneje priznan za pokojnino, ker niso imeli kot eksekutivni nad 26 odnosno kot neeksekutivni nad 32 let vračunljive službe, prizna ta 15 odst. povišek za odmero pokojnine. Glavna kontrola se je proti takim rešenjem pritožila in Državni svet je v posameznih slučajih pritožbam ugodil, v drugih pa zopet ne. — Vsled tega je zadevo definitivno rešil Državni svet na splošni seji in odredil, da se ima pri

kraljevskega namestnika, potem na g. predsednika senata, in prosijo, naj se hitro izda posebna uredba s katero se bodo zvišali tudi prejemki vsem upokojencem do višine, v kateri so jih prejeli do konca septembra 1935., ko jim je tedaj izdana uredba občutno znižala dodelade.

odmerjanju rodbinske pokojnine vračunati v pokojninsko podlago tudi povišek osnovne plače za 15 odst. v vseh onih primerih, kjer se je umrlemu uslužbencu sicer odmerila osebna pokojnina brez tega poviška, toda se mu je ta povišek vendarle vračunal v podlago za plačevanje v uradniški pokojninski sklad. Z določbo finančnega zakona za leto 1936-37, to je z veljavnostjo od 1. aprila 1936 dalje, je bilo izrecno odrejeno, da se mora pobirati prispevke za robinski pokojninski sklad od zadnjih aktivnih prejemkov uslužbenca. Vsled tega ima torej vsaka vdova uslužbenca, ki je vžival po zakonu iz leta 1923 ta povišek kot aktivni, po njegovi smrti pravico na vračunanje tega poviška za odmero pokojnine.

Dopisi

Skrbite za zdrav in izvežban naraščaj za vlakospremno službo.

Že večkrat smo v našem listu poudarili, kako malo pažnje se posveča pravočasni izpopolnitvi vlakospremniškega kadra. Ni nadomestnikov, zlasti ne v času izvozne sezone za bolnike in dopuste ter mora osobe vršiti službo preko odredjenega delovnega časa. Ni kredita za zadostno število nadomestnikov, ki naj stopijo na mesta onih, ki postanejo nesposobni za eksekutivno službo, ali so trajno v bolniškem staležu, ker čakajo na upokojeve. Vlakospremna služba je eksekutivna ter je za to službo sposoben le popolnoma zdrav vlakospremnik, saj mu je zaupana varnost ne samo materijala, marveč tudi stotin živih bitij. Po predpisih mora biti vlakospremnik popolnoma zdrav (grupa A), ne sme biti kratkoviden, naglušen ali drugače pohabljen, ker le popolnoma zdrav zamore vršiti odgovorno službo.

Pri nas se je zadnje čase vpeljala v nekaterih domicilnih postajah posebna praksa. Gotovi gospodje smatrajo službo pri tovornih vlakih za »lahko« službo, ki jo lahko vrši tudi polinvalid, ki postane nesposoben vsled starosti ali kake bolezni za drugo službo. Takega se dodeli v tovrstno skupino ali za sklepne sprevednike. Saobračajni pravilnik predvideva v čl. 103 tč. 7, da se mora na sklepu nahajati zanesljiv zavirač, ker zastopa na sklepu vlakovodjo in osebno odgovarja, da se v vlak ne pripeti od zadaj kaka nesreča. Mi vlakospremniki se dobro zavedamo, da služba sklepnege sprevednika ne spada med »lahke službe«, saj mora sklepni v vmesnih postajah, kjer se vlak razpusti in sestavlja nov vlak, enako premikati, pripenjati in odpenjati doprečo, poleg tega pa ima sklepni veliko odgovornost pri prehitovanju in križanju v postajah.

Kako naj vlakovodja v miru vrši službo, ako ima za sklepne »invalida po mnenju višjih« ali »iz gotovih interesov dodeljenega«, to naj nam razloži uprava. Pripetil se je slučaj, da je šef in prizadeto vlakospremno osobje izjavilo, da je gotov uslužbenec za vlakospremno službo nesposoben, a prišel je nalog, da se ga mora kljub tem ugovorom dodeliti za sklepne sprevednika. Istočasno s tem odlokom pa ni prišla tudi izjava, da bo oni gospod, ki je to dodelitev izforsiral, odgovarjal za eventuelne nedostatke ali nezgode, ki bi se pripetile vsled nesposobnosti dodeljenega za vlakospremno službo.

Če pa prosil n. pr. starejši usluž-

benec, kateremu še par mesecev manjka do polne pokojnine in ki je vsled posledic bolezni nesposoben za težko delo, da bi se ga dodelilo za prtljažnika, je taka prošnja navadno odklonjena in se ga pošlje raje v skladišče, da vozi tam vozičke.

Da bodo te in slične pritožbe enkrat prenehale, naj poskrbi Direkcija, da se bo v staležu vlakospremnike in da bo vedno na razpolago zadosten naraščaj za one, ki čakajo na upokojeve ali pa so bolni.

Dravograd-Meža

V pojasnilo vsem delavcem objavljamo sledeče: Pred kratkim so dobili z naknadno veljavnostjo od 25. VIII. 1937 nekateri progovni delavci 15% uvečane dnevne »radi uvrstitve občine Dravograd v višji draginjski razred«. To povišico so dobili le oni progovni delavci ki do sedaj sploh niso imeli, ali pa so imeli manj kot 15% uvečane dnevne.

Vsi delavci kurilnice in prometa in tudi nekateri progovni delavci pa so imeli že preje preko 15% uvečane dnevne ter sedaj pri ponovnem uvečanju niso prišli v poštev.

Zvezarji se povsod hvalijo s tem »velikanskim« uspehom, češ, da so zvišali delavstvu plače za 15% in ni čudno, če so šli tej zvezarski agitaciji na lim tudi razni pridobitni sloji, ki zahtevajo sedaj od delavca višje najemnine (med temi tudi železniška uprava). Ugotavljamo, da je par najbolj prizadetih progovnih delavcev, ki so proti obstoječim predpisom delavskega pravilnika bili brez vsake uvečane plače, dobilo sedaj komaj del tistega, kar pravilnik itak predvideva in kar so ostali delavci že doslej imeli, pa so bili kljub temu v izredno težkem položaju. Delavski pravilnik predvideva za navadne delavce do 30%, za polkvalificirane do 40% in za kvalificirane do 50% uvečane dnevne, ki se mora odrediti tako na podlagi druginje, kakor delovne sposobnosti in priznanje katerih morajo predlagati šefi službenih edinic. Tudi pri gornjem povišanju je bila dolžnost šefa službene edinice, odnosno direkcije, da to povišanje odredi (pripominjamo, da so tudi sedanje mezde prenizke in apeliramo na direkcijo, da jih z novim proračunom poviša), če pa se je za to povišanje v Dravogradu ubrala druga pot, ki naj služi »kot agitacijski šlager« gotovi organizaciji, bo direkcija že vedela, zakaj je to pot ubrala in kdo bo imel končno korist od »agitacijskega šlagerja«.

Za upokojence

Ali bomo deležni kakega izboljšanja po 1. aprilu?

Upokojenci vseh vrst in ustanov so bili preteklo leto bridko razočarani, ko se jih finančni minister ni spomnil pri zvišanju draginjskih določil. Verovali so na obljubo, da pridejo kasneje na vrsto in da bodo tedaj deležni izdatnega povišanja, zlasti pa, da bo rešeno vprašanje prevedbe in izenačenja kronskih rentnikov ter izenačenja staroupokojencev. Pošiljali so v Beograd tedaj pred sprejemom proračuna deputacijo za deputacijo, pismene vloge in prošnje so deževale na najrazličnejše naslove, skoraj vsi poslanci in senatorji so bili obveščeni o nevzdržnem položaju kronskih rentnikov in staroupokojencev. Prizadeti so pričakovali da bo ugodno vsaj delu njihovih prošenj in predlogov, a to upanje je ginilo ko spomladanski sneg povodil proračunske debate, ker niso bili sprejeti nikaki krediti za izdatno izboljšanje. Zadnja nada so bile določbe novega finančnega zakona. Nestrpno so se nastavljali ti izmozgani starčki in vdove pred deskami dnevnikov ter brali poročila, kaj vse

predlagajo ministri in poslanci, da naj pride v finančni zakon. Vse so našli v teh predlogih, od pooblastila za 4 milijardno notranje posojilo do raznih taks in pooblastil za izdajo novih pravilnikov in predpisov, samo naloga finančnemu ministru, da naj izdatno izboljša položaj staroupokojencev in rentnikov ter kredita za to izboljšanje med predlogi niso našli.

Se vedno je čas, da vsaj senat vrne proračun parlamentu s pozivom, da naj se vstavi tozadevno pooblastilo in odobri zadosten kredit, ali pa vsaj predvidi uporaba dela nameravanega 4 milijardnega notranjega posojila za definitivno ureditev vprašanja upokojencev in rentnikov tudi v Jugoslaviji. Podčrtavamo, da so že davno prav vse evropske države vprašanje staroupokojencev draginjskim razmeram primerno uredile ter je zadnji čas da se odločujoči tudi pri nas spomnijo na doslužene v težki in naporni službi osivele in onemogle vestne delavce in uslužbence ter končno veljavno uredijo njih preskrbo na starost.

Društva državnih upokolencev in njih zahteve

»Naš glas«, glasilo državnih nameščenцев in upokojencev sporoča o sestanku vseh šestih upokojenskih društev (iz dravske, savske, vrbaške, moravske, drinske in dunavske banovine), ki se je vršil v Beogradu in obravnaval težek položaj upokojencev. Na tem sestanku je bila sprejeta resolucija, ki je bila predložena vsem odločujočim. V informacijo železničarskim upokojencem objavljamo besedilo iste:

1. Z obžalovanjem ugotavljajo upokojenci, da so bili lani izvzeti iz povišanja uradniških prejemkov, čeprav so gg. ministri skupnemu odposlanstvu vseh upokojenskih društev v državi začetek julija 1937. obljubljali, da se bodo, oziraje se na naše bedno gmotno stanje in rastočo druginjo zvišali tudi naši prejemki.

Boli nas to zapostavljanje, ker se ne priznava našega dolgolet. dela, za katero smo porabili vso svojo energijo, vso svojo umsko in telesno moč, vse naše življenje za splošni blagor kralja domovine in ljudstva.

Aktivni državni uslužbenci mo-

rejo in morajo iz tega zase črpati moralni pouk, kaj čaka tudi njih, ko pridejo v naš položaj, položaj današnjih upokojencev(-enk), da bodo tudi oni nekoč doživeli tako postopanje, kakor se danes postopa z nami.

2. Upokojenci ne smatrajo, da je upravičena in dokazana tista nujnost ki baje obstoji v državnih finančnih in zaradi katere naj se ne bi moglo priznati povišanja prejemkov tudi upokojencem, ker finančno ministrstvo samo v svojem, dne 11. oktobra 1937. objavljenem poročilu trdi, da je za prvih 8 mesecev leta 1937., torej samo do konca avgusta, prišlo v državne blagajne za 596 milijonov več kakor pa je bilo predvideno s proračunom. Pa tudi poznejša poročila finančnega ministra potrjujejo mnogo večje dohodke, kakor so bili predvideni v proračunu. Za izplačilo povišanih pokojninskih prejemkov bi bilo torej dovolj kritja.

3. Opozarjamo na obupno stanje upokojencev, upokojenih po starih

Radnici zagrebačke radionice protiv sniženja zarada

Od 25. februara pa dalje vladala je medju radništvom zagrebačke radionice opća nervoza, jer je navješteno sniženje premija koje su — sticajem prilika — postale vrlo osjetljiv sastavni dio radničkih zarada. 25. februara o tome se još samo šaputalo, ali 26. bili su već pozvani neki partijovodje, da dadu pismeni pristanak na sniženje akordnih vremenika. Velika većina je to potpisivanje odbila, tek nekoliko slabija se našlo, koji su u ime svoje i svojih suputnika pristali na — manji zalogaj kruha. Razumije se, da je njihov postupak bio popraćen općim negodovanjem i oni — nešto kurazniji — povukli su svoje potpise.

U takvome raspoloženju dočekali su radnici skupštinu, koju su za 2. o. m. u dvoranu »Željezničke kantine« sazvali njihovi povjerenici. Sve što je moglo i bilo od službe prosto, došlo je na skupštinu, da manifestira svoju rešenost protiv sniženja zarada. Ogromna dvorana bila je prepuna, a tako i prostor ispred prozora izvan zgrade. Red i disciplina skupština bili su uzorni, izlaganja povjerenika saslušana sa najvećom pažnjom, a predložena rezolucija prihvaćena jednoglasno. Volja da se — i pod teškim prilikama — brani pravo na čovjeka dostojan život, dominirala je ovim ogromnim zborom.

Prihvaćena rezolucija glasi:

»Jednodušno konstatujemo, da je naš ekonomski i socijalni položaj vrlo nepovoljan i da je potrebno nastojanje za naše bolje obezbjeđenje.

Akordni sistem premija, koji je god. 1924. uveden mimo volje radnika, pružao je u prvim godinama svoje primjene onaj nedostatak u platama željezničkih radnika, koji se pokazao kao razlika prema osnovnim platama sličnih radnika u privatnim poduzećima. Tadanji ključ premije odredjivao je tri visine nagrade za uštedjeno vrijeme te je srednja nagrada toga ključa za kvalif. radnike bila din 7.43 po satu, što je zajedno sa osnovnom zaradom odgovaralo zaradi radnika u sličnim privatnim poduzećima.

U cilju da se postigne što veća produkcija u radionici, prešlo se kasnije izmjenama i snižavanju visine tadanjeg ključa premije, a dozvolilo

se viši procenat uštedjenog vremena, što je dovelo do toga, da je »Radničkim Pravilnikom« dozvoljeni prosjek od 33 odst. podvostručen, ali je ključ premije snižen na din 4.10 po satu. Uzme li se još u obzir, da su kroz to vrijeme u više navrata znatno snižavane cijene tadanjih vremenika vidi se, da je cijeli sistem premija doživio znatne preinake samo na štetu radnika. Ovim mjerama postiglo se toliko, da su radnici u pogledu produkcije došli do maksimuma i pitanje je, da li se s te strane može još nešto postići.

Povišenje zarada u mj. novembru 1937. osjetilo je samo manji broj radnika s obzirom na skupoću koja vlada u Zagrebu, naročito skupoću stanova. Prema podatcima nadležnih Komora poskupica života u Zagrebu porasla je tokom god. 1937. od 25 do 35 odst. Veći broj radnika a naročito fizički radnici prošli su vrlo slabo, povišicu jedva da i osjećaju, a mnogi nisu uopće dobili ništa.

Najnovijom odlukom Generalne Direkcije kojom bi se ponovno imalo sniziti cijene vremenika do 9 odst., što bi u stvari značilo sniženje za 18 odst. na 180 sati radnog vremena, radnici bi stvarno imali izgubiti više nego što su povišicom dobili. Oni pak radnici, koji su tom prilikom uopće ostali bez povišice ili su dobili svega 5 do 20 para po satu bili bi naročito pogodjeni.

Na sastanku sakupljeni radnici apeliraju na mjerodavne da otklone svako novo sniženje radničkih zarada, a istovremeno da se pomogne svima a naročito svim fizičkim radnicima povećanjem njihovih dnevnica, propisanih Pravilnikom od god. 1933. Nadalje apeliraju da se nadje potrebna sredstva za pokriće budžetskih manjaka kako se nebi stvaralo budžetske blagane »besplatne dopuste«, koji oduzimaju radnicima jedan dio za život im nužnog prihoda.

Ova rezolucija prihvaćena je time, da se dostavi g. Ministru saobraćaja. Ovom zaključku je odmah sutradan udovoljeno. Popratnim dopisom g. Ministar je zamoljen, da potrebe radnika uvaži i da im izadje u susret. Radnici se opravdano nadaju, da će tako biti i postupljeno.

Na ljutu ranu, ljutu travu

Razmotrimo li današnju pocjepkanost, disharmoniju i jaz medju željezničarima zastupanim u brojnim organizacijama, možemo primijeniti naslovne riječi. Naša zajednička rana, bila bi: pomanjkanje drugarske svijesti, nehaj i apatija za podizanje i učvršćivanje drugarstva u našim redovima.

Temelj udruženja, to jest zajednice, počiva na solidarnoj drugarskoj suradnji svih članova, a za barometar moralne visine pa i kulturnog nivoa služi i opet primjer drugarstva. Kako stojimo danas — sa tim neop-

hodno potrebnim adutom ljudskog društva uopće — medju željezničarima, već obzirom na njihovo brojno stanje? Na čemu počivaju pojedina udruženja, kakovim se parolama služe, kakovo stanovište zauzimaju prema članovima, i nečlanovima? Ne budimo pesimisti, već objektivni posmatrači. Vidjeli smo i čuli, da je bilo slučajeva o postupku organizacija međusobno, organizacija prema članovima, i obratno, koji se ne može nazvati parolom pojedinih Udruženja, to jest: drugarstvom. Kakovu kritiku može dati nezainte-

resovani svijet prilikom ovakvih momenata, kada je u pitanju autoritet drugarski svijesnih željezničara? Postojimo kao članovi jedinstvene ustanove, to jest Ministarstva Saobraćaja. Taj najviši forum, koji o nama vodi računa kao svijesnim i ispravnim članovima, stavlja nas pred jednu činjenicu: iste dužnosti, ista prava! Uporedno tome, kakovu jedinstvenost posjedujemo sami, pri izgradjivanju matice to jest Udruženja, kao zastupnika naših interesa? Što vidimo? Priličan broj organizacija, koje se obilježile bilo staleškim, bilo stručnim, ili nacionalnim obilježjem. Kada bi jedno nepristrano lice prelistalo i pregledalo stvarni broj svih članova istoga resora t. j. M. S. postavilo bi u dvoumici pitanje: nijesu li moguće i oni željezničari, koji nijesu začlanjeni u svojim raznolikim organizacijama? Razlog, da bi se jedno takovo pitanje postavilo, — kao i razlog da unatoč brojnih organizacija postoji veliki broj neorganizovanih. — netrebamo potanko ispitivati. Sjetimo se samo, i budimo iskreni svjedoci i sudci momenata iz našega »drugarstva« koje smo vidjeli, čuli ili doživili. Nije nitko bez grijeha, ali ako smo brojno jaki, trebali bi biti na dostojnoj moralnoj visini.

Kao što se nemože umanjiti — nego samo povećati — ličnost pojedinca, ako se pokaže istodobno čovjekom i drugom, ma kojem položaju ili rangu pripadao, tako isto nemože biti medju nama anacionalnih, ako služimo predano i svjesno ustanovi, a nismo istovremeno članovi jedne od postojećih organizacija. Zajedničke potrebe, zajedničko zlo i zajednički opravdani zahtjevi, tre-

baju nam služiti putokazom k solidarnosti i ispravnom drugarstvu.

Nesmije izbiti na površinu mržnja — umjetno stvorena — u vidu razlike rangova, jer su dužnosti koje nalažu propisi nerazlučivo isti, dosljedno tome teškoće i potrebe. Nesmije se stvarati bilo kakav »kineski zid« koji će biti tvrdji od naše volje, za sveopće dobro, jer ćemo svi — beziznimno — okusiti tvrdoću njegovih zidina, nastalu našim — bezrazložnim i štetnim — nadmudrivanjem. Vreme ne čeka, pred nama je budućnost naša i naših najbližih. Prošlost nemožemo uzeti primjerom. Životni proces decimira naše redove, i neznamo što ćemo ostaviti našim mladima drugovima u amanet. Okolnosti naše službe sile nas bezkompromisno, da ujedinito naše redove, da ih zbijemo u jednu falangu, koja će počivati na pravom i čvrstom temelju, drugarstvu i bratskom osjećaju za bližnjega. Lične stvari i ambicije pojedinih lica, nesmiju uhvatiti korijen medju nama jer to je zajednički otrov! Svi volimo ovaj život, kakav takav bio, a zašto da si ga ne poboljšamo, ako je to moguće sa malo požrtvovanja, što iziskuje zajednički napredak.

Poradimo na bistrom i korisnom konsolidiranju drugarske svijesti, ako nam zaista nije svejedno dali da nas val vremena stvori manjim no što u istinu jesmo, ili da neslomljivom voljom i drugarstvom poboljšamo uvjete našega opstanka, da budemo otporniji udovoljavati teškim i naporim dužnostima delikatne željezničke službe i budućnosti naših najmilijih — do maksimuma!

—ž—

Skupština Bolesničkog fonda

20. februara o. g. održana je redovna godišnja skupština novoizabranih skupština Bolesničkog fonda. Obzirom na parole, s kojima se grupa, koja je dobila većinu, služila u predizbornoj agitaciji, bilo je očekivati, da će skupština biti nadasve burna, međutim protekla je brzo i bez ikakve buke. Nešto je bilo zadržavanja kod izbora novog upravnog i nadzornog odbora, inače je sve prošlo bez zadržavanja. Po držanju novih skupština lako se moglo dobiti utisak, da je u Bolesničkom fondu sve u redu.

U takvom držanju nove većine Bolesničkog fonda treba vidjeti njezinu nesposobnost za svaki ozbiljniji i konstruktivan rad. Predizborna kampanja, koju su ta gospoda izvr-

šila, izazvala je na mnogim stranama sumnjičenje u ispravnost rada Bolesničkog fonda, pa bi sada bio red, da se ta sumnjičenja potvrde ili demantiraju. Stvarno je demantiranje već izvršeno time, što su predstavnici nove većine bez opiranja glasali za razrješnicu bivšoj upravi. Bilo bi čudno, da ta gospoda još i jayno kažu, da je sve ono bilo obično preizborno podmetanje.

I ako je skupština prošla bez značajnijeg događaja, ipak njeni zaključci nisu primljeni do znanja. Izvjesna gospoda žele silom biti izabrana u novu upravu, pa su si ishodila poništenje zaključaka skupštine. U nedjelju 13. o. m. održana je ponovna skupština. O njezinom rezultatu izvijestiti ćemo naredni puta.

Delegacija žena-službenika kod dr. Stojadinovića

Novine javljaju, da je posebna delegacija žena-državnih službenika posjetila g. Dra. Stojadinovića, predsjednika vlade, i molila ga za poboljšanje njihovog položaja. Dr. Stojadinović je delegaciju ljubezno primio i obećao joj svoju potporu u granicama zakonskih mogućnosti.

Ovo nam izgleda kao da žene-

službenici preuzimaju borbenu ulogu muškaraca-službenika. Ovi kao da su se pretvorili u žene, postali su mlitavi i plahi poput zečeva, a kod žena obratno: postaju borbene! Stavljaju se na čelu akcije za poboljšanje moralnog i materijalnog položaja. — Muški — državni službenici mogu iz toga nešto da nauče.

Bivalnice vlakospremnikov

Ob prilici rednege šolanja vlakospremnege osobja v Ljubljani je osobie ugotovilo tudi nevzdržno stanje bivalnic. Bivalnice, ki so bile prevzete še od prejšnjih uprav, se ne vzdržujejo in izboljšujejo, da bi odgovarjale higijenskim predpisom, marveč se pusti še prejšnje naprave propadati. V več bivalnicah so na posteljah še stare odeje, ki smo jih podedovali po bivši Avstriji, te razpadajo v cunje (Kamnik itd.), slamnjače so slabe, blazine za pod glavo, v katere je natlačena slama ali žima, ki je vsa sprijeta skupaj tako, da imaš občutek, kakor bi ležal na kamnih (Karlovac, Jesenice). Stara navada vlakospremnikov je, da tako blazino položi na mizo, če je v bivalnici, ali pa na tla, pod glavo pa si zgane plašč ali bluzo. Kakšna je ta obleka, bo vedel tisti, ki železniško službo pozna. V zadnjem času si pomaže železniška

uprava s tem, da deva v blazine navadno rezanico.

V umivalnici (na Jesenicah, Zidanem mostu) razpadajo umivalniki, eden za drugim tako, da ostane nazadnje kot spomin na nekad lep umivalnik — le prazna luknja.

Poleg teh nedostatkov pa vlakospremnik najbolji občutijo pomanjkanje prostora zlasti ob jačem prometu. To se občuti zlasti na Jesenicah, ker so v bivalnici privatna stanovanja strojevodij, orožnikov itd. ter morajo vlakospremnik ob jačem prometu ležati v kuhinji na mizi, klopih ali na tleh, seveda brez odeje, ako si jo slučajno ne prinese od doma seboj. Prejšnjo primerno bivalnico v blizini postaje je uprava vlakospremnikom že pred leti vzela in preuredila za stanovanje. Sedaj morajo hoditi vlakospremnik daleč po vseh lirnih napravah, po katerih prihajajo in odhajajo vlaki, se vrši premik,

vozijo stroji sem in tja ter se prav lahko pripeti nesreča in če se bo pripetila, se bo iskalo krivca, mesto da bi se že sedaj nedostatki odpravili.

Radi bivalnice v Zidanem mostu se osobe pritožuje, da se posteljno perilo premalokrat menja. Vemo, da ne bomo še zlepa napredovali tako daleč, da bi lahko zahtevali, da spi vsak vlakospremnik v čisti postelji na svežem perilu, vendar tudi pri naših razmerah lahko zahtevamo, da se perilo menja, ko je umazano. Glede ostalih pritožb velja za Zidani most isto kot za Jesenice.

Maribor je na glasu vsled tega, da tam prenočuje veliko število osobja a bivalnica sploh nima kopalnice. Postaja se res trudi, da bi ohranila in očistila, kar se še očistiti da, a pogreša sredstev in materijala, za katerega ni kredita. Če bo šlo tako naprej, bomo kmalu tako daleč, kot smo že na Jesenicah.

Za Zagreb glavni kolodvor in Sava ne smemo zgubljati besed. Bivalnica se ne da primerjati z bivališčem, ki bi bilo dostojno in primerno za človeka. Vlakospremnik se zateče na klop v raznih sprehajališčih, kjer ga seveda upravičeno nadleguje policija in žandarmerija, ker ne ve, da ima opraviti z železničarjem. Iz stranišča se odteka razna nesnağa naravnost v sobo.

Proti tem in sličnim pritožbam se je doslej že neštetokrat interveniralo ter so predstavniki iz vrst bivšega Saveza porabili vsako priliko (oblastne in glavne skupščine bolniškega fonda, intervencije v ministrtvu, pismene vloge in objave v listih), da dosežejo enkrat temeljito remedium. — Pritožbe objavljamo še danes na naslov g. sanitetnega šefa ljubljanske direkcije, da si on sam ogleda bivalnice ter zahteva popravila, čiščenje in uvedbo higijenskih naprav

Izbiri delegata za Konzumnu zadrugu u Zagrebu

Ovi izbori obavljani su u medju-vremenu od 28. febr. do 2. marta 1938. U izbornu borbu ušle su u glavnom tri grupe: Klasno orijentirani željezničari u zajednici sa stručnim udruženjima, Udruženje nacionalnih željezničara i opozicija tome Udruženju pod lozinkom Željezničari-Hrvati. Osim ovih grupacija u lov za mandatima pošli su i razni pojedinci, koji su prošli kao što prolaze svi oni, koji interese lične nastoje istaviti interesima kolektiva.

Sama izborna borba bila je, u koliko se odnosi na Nacionalno udruženje i njegovu opoziciju, na najnižem nivou. Treba čitati letake, koje su ta gospoda bacila medju željezničare, da ih veruju za glasove za svoje kandidate. U stvari predstavnici tih grupacija već od iskona žare i pale u Konzumnoj zadrugi, ali to nije smetalo, da u letacima na najnižem način sumnjice sve ranije uprave i da predstave egoistima sve ostale, koji se za uticaj u zadrugi zalažu. Služeći se najbezobzirnijom demagogijom obe te grupacije us-

pjele su baciti pijesak u oči velikom broju željezničara i zadobiti njihove glasove. Ma da je treća grupacija: Udruženi željezničari — dobila najveći broj glasova i mandata, Udruženje će u zajednici sa svojom opozicijom »Željezničara-Hrvata« sačinjavati većinu na skupštini, koja će imati presudan uticaj i na politiku zadruga.

Iskreno moramo žaliti, što su brojni željezničari još uvijek toliko kratkovidni i daju se zavesti od običnih demagoga, kojima je jedini cilj, da im sjednu na grbaču. Tako su postupili u Bolesničkom fondu, pa će tako i u zadrugi. Kad zasjednu mjestu upravnog i nadzornog odbora zadruga, biti će im sve u najboljem redu, zaboraviti će na sva obećanja, koja su na vagone prosipali na sve strane. Jedino dobro bilo bi u tome, ako nakon svega toga željezničari progledaju i u buduće spriječe obmanu samih sebe.

Zadrugar.

Izbiri za bolesnički fond u sarajevskoj direkciji

Željezničarima je poznato, da su bili poništeni izbori, koji su vršeni dne 6. X. 1937 g. za upravu bol. fonda pri oblasnoj direkciji u Sarajevu. — Oblasna uprava raspisala je nove izbore skupština za 1. mart 1938 g. na nekoliko dana pre samih izbora. U službenim jedinicama objavljeno je bilo tek 24. II. dakle samo 5 dana prije izbora te je bilo time onemogućeno radnicima sastaviti kandidatsku listu te ići u izbore sa vlastitom radničkom listom.

Prvi izbori bili su navodno poništeni radi toga, što su ustanovljene neispravnosti pri glasanju u nekim službenim jedinicama. Nekoliko dana pre poništenja izbora direkcija imenovala je 50 skupština i to same činovnike tako, da nije imenovan ni jedan radnik. Posle poništenja izbora radnici donjeli su odluku, da će kod novih izbora istupiti samostalno, pošto je praksa pokazala, da o radnicima ni direkcija kod imenovanih skupština ni sastavljači bele ili crvene liste nisu vodili računa i ako plaćuje radnici veće doprinose za bolesničko osiguranje kao regulisano osoblje.

Za nove izbore vodila se je izborna borba u glavnom izmedju oficijelne uprave »Udruženja jugosl. nac. željezničara« i njezine opozicije, koju isto tako tvori članstvo ovog udruženja u zajednici sa kategorijskim udruženjima. Oficijelno udruženje sastavilo je »crvenu« listu sa nosiocem Ing. Milojkovićem, pomoćnikom direktora, a opozicija na čelo svoje »bijele« liste postavila je Ing. Skakića, šefa oteka gradj. odelenja.

Predstavnici tako bijele kao i crvene liste — inače dobri drugovi u svom udruženju — izdali su u žučnoj agitaciji više letka, koje su na hiljade rasturili u svim službenim jedinicama sarajevske direkcije. Opozicija izdala je protiv »crvenih« dakle zvaničnih predstavnika nacionalnog udruženja letke, u kojima tvrdi, da je bilo »na zajedničkoj sjednici upravnog i nadzornog odbora sadanje oblasne uprave bol. fonda dne 7. II.

1938 od strane pretsednika nadzornog odbora Ing. Milojkovića — nosioca oficijelne liste nacionalnog udruženja — predloženo, da se za izradu planova, predračuna i nadzor izgradnje želj. bolnice u Sarajevu dađe g. Ing. Goluboviću, pretsjedniku upravnog odbora Din 100.000 (sto hiljada) honorara.

»Crveni« nacionalni željezničari niso ostali dužni već su protiv »bijele« liste izdali letak, u kome medju ostalom stoji i ovo:

»Čuvaj se onih, koji su godinama vršljali po našim zadrugama i fondovima naplaćujući za jedno isto putovanje dnevnicu na 3 mesta i onih, koji su kupovali zlatne satove po 5000 Din, perzijske čilime po 25.000 Din i u gotovu dizali koliko im je bilo potrebno, sve na račun naših zadruga i institucija. Kad su čilime podelili i pare potrošili, hteli bi ponovo u fondove i zadruga, da nastave stari posao.«

Konstatujemo ove navode iz letka tako »crvenih« kao i »bijelih« nacionalnih željezničara, jer će iz ovih konstatacija svaki željezničar uvideti ko će ga zastupati u upravi bolesničkog fonda.

Sada razumemo i mi svijesni radnici, zašto nam ta ista gospoda čini sve moguće smetnje, da se nam ne odobri naša slobodna organizacija. Pitamo se, šta će poduzeti sada uprava drž. željeznica protiv takvog prljavog rada u željezničarskim institucijama?

Istovremeno pitamo upravu, kada će konačno želj. radnicima odobriti slobodno organizovanje u slobodnoj organizaciji, koja će definitivno obračunati sa svim korupcionasima?

Javno apelujemo i tražimo od g. Ministra saobraćaja, da odobri rad slobodnoj željezničarskoj organizaciji te tako omogućiti i radnicima borbu protiv nepravde, korupcije i iskorišćavanja. Mi ne tražimo nikakvih beneficija i nikakve zaštite od strane viših činovnika, mi tražimo samo pravdu te slobodu radničke koalicije!

Dali ste primjetili . . .

...kako smo unatoč svih vapaja, molbi i žalbi, ostali na mrtvoj tačci — živi.

...kako se naši stanovi — naročito u provinciji — »temeljito« popravljaju, svake prestupne godine.

...kako je naš drugarski duh istaknut sa »višim« i »nižim« organizacijama.

...kako su ispravci pravilnika i tarifa dostigli rekordni broj.

...kako smo iz paušala za odjelelo »propisno« obučeni.

...kako je turnus naše službe stalan kao »veljačko« sunce.

...kako je i ove zime željeznica »trpjela« na pomanjkanju parnih crijeva.

...kakove su »udobnosti« željezničara u zimskim danima i neispravnim zavornim kućicama.

...kako je »ugodno« naplaćivati rasploženja putnika.

...kako je potrebno za tekuće povlastice sastaviti posebnu tarifu?

O.

Rezultat izbora skupština bol. fonda u Sarajevu

Beogradska »Politika« javlja iz Sarajeva:

»Posle ogorčene borbe lecima i žive agitacije, provedeni su izbori za novu upravu Željezničarskog bolesničkog fonda, direkcije Sarajevo. Bile su istaknute dve liste. Izbori su bili već jedanput obavljani, ali su poništeni. Jednoj listi stajao je na čelu inženjer g. Miloš Skakić, šef oteka za gradjenje željeznica, a drugoj listi bio je na čelu inženjer g. Čedomir Milojković, pomoćnik direktora željezničke direkcije. Pošto je stigao glasački materijal iz preko dve stotine jedinica i bio sredjen.

kontrolisanjem je ustanovljeno da je glasalo ukupno 12.715 glasača. Za belu listu, s nosiocem g. Skakićem glasalo je 6988, za crvenu listu g. Milojkovića 4615. Praznih listića predato je 418, a nekoliko glasova moralo je biti poništeno.

Pobjedila je dakle »bijela opozicija« nad »crvenom oficijelnom listom udruženja«. »Opozicija« će imati već 20. i 21. marta priliku, da u Beogradu nastupi za interese željezničara i da izglasa »autonomiju bolesničkog fonda« te dovoljne kredite za isplatu hranarine i ostalih potraživanja osiguranih članova.

Radnicima radionice Sarajevo na znanje

Delegacija, koja je bila izabrana na konferenciji 11. nov. 1937. god. i koja je trebala podneti g. Ministru saobraćaja rezoluciju, usvojenu na konferenciji, nije bila primljena od

g. Ministra, nego je na intervenciju druga Sretena Jakšića g. Ministar rekao, da mu se rezolucija pošalje poštom i da će istu proučiti. Toliko znanja radi.

Važna obvestila

Prošnje za rodbinsko pokojnino

Ljubljanska direkcija opozarja, da mora vdova v vlogi za odmero pokojnine navesti vse zakonske ali pozakonjene otroke tudi iz event. prejšnjih zakonov pok. moža. Pri hčerkah se mora pripisati, ali so v državni ali samoupravni službi, dalje ali so omožene ali morda nadaljujejo šolanje in če prejemajo kako podporo. Pri sinovih pa če so mladoletni, ali so v šoli, ali so doma, ali so kje v službi. Če pa so polnoletni, naj se jih v vlogo ne vpiše, razen, če so v aktivni kadrovski službi, ali nadaljujejo šolanje in ali so nesposobni za pridobivanje in je ta nesposobnost nastopila pred 23. letom starosti.

V primeru, da prosijo otroci za pokojnino, je navesti tudi razloge, zakaj prosijo sami za pokojnino, dalje, ako je mati ali mačeha umrla, tudi dan smrti.

Dopusti dnevnicaarjev

Ker se množijo primeri, da vlagajo dnevnicaarji začetkom leta prošnje za dovolitev dopusta v najvišji izmeri po § 178. zakona, čeprav nimajo pravice do te izmere, opozarja Direkcija vse prizadete, da se dovoljuje ta dopust po syobodnem prevdarku železniške uprave, ter morajo vsled tega prosilci v prošnjah zadostno utemeljiti svojo zahtevo po dopustu. Direkcija zamore dopust brez vsega odkloniti in proti tej odklonitvi ni dopustna nikakršna pritožba.

Izvoljeni odbori bolniškega fonda v ljubljanski direkciji

Na zadnji skupščini bolniškega fonda so bili izvoljeni iz vrst izvoljenih železničarjev v upravni odbor:

Odborniki:

Gorše Franc, svetnik, od. II.
Bučar Alojzij, zvan. I., Maribor, gl. kol.
Korbun Franc, pleskar, delavnica Maribor

Mravlje Teodor, vlakovodja, Ljubljana gl. kol.
Ogrinc Anton, strojevodja, kurilnica Ljubljana
Ravnič Vincenc, zvan. II., Ljubljana gl. kol.

Namestniki:

Tekauc Karol, strugar, kurilnica Ljubljana
Sernc Maksimiljan, zvan. II., Celje
Fon Jožef, zvan. II., Ljubljana gl. kol.
Toličič Jakob, strojevodja, kurilnica Maribor
Budin Ludovik, vlakovodja, Pragersko
Plevnik Valentin, zvan. II., Novo-mesto.

V nadzorni odbor:

Odborniki:

Košir Janez, v. kontrolor, Ljubljana, gor. kol.
Sonc Francišek, zvan. II., kurilnica Ljubljana.

Namestniki:

Zalar Anton, ključ. sig. del. Ljubljana
Žvan Viktor, oficijal odd. IV.
Za delegate na glavno skupščino v Beograd:
Gorše Franc, svetnik, odd. II.
Budin Ludovik, vlakovodja, Pragersko
Ogrinc Anton, strojevodja, kurilnica Ljubljana
Reberšek Karol, ključ., delavnica Maribor
Brenčič Leopold, ključ., delavnica Maribor.

Namestniki:

Košir Janez, v. kontrolor, Ljubljana gor. kol.
Ravnič Vincenc, zvan. II., Ljubljana gl. kol.
Fischer Jožef, zvan. II., Maribor
Sonc Francišek, zvan. II., kurilnica Ljubljana
Urbič Anton, zvan. II., zastop. Postojna.

Mednarodni pregled

Plače strojevodij v Združenih državah. Končno je dosežen sporazum med železničarsko organizacijo in glavnimi američanskimi družbami glede višine plač strojevodij. Vse družbe so razdeljene v tri skupine, po katerih se določajo tudi plače. — Najnižja dnevna plača strojevodje je dol. 7 (torej ca. din 300), kurjača pa dol. 5.62 (ca. din 240), najvišja plača strojevodje pa je dol. 9 (ca. din 400), kurjača pa dol. 6.50 (ca. din 275).

Pomožno delavstvo francoskih železnica dobilo zvišane plače. V sled porasta draginje je francoska železničarska organizacija zahtevala odgovarjajoče zvišanje dnevnih plač tudi za delavce. Po kratkih pogajanjih je dosegla zvišanje plač za fr. 4.65 do 7.15 dnevno po draginskih razredih. Sleherni delavec je torej pridobil dnevno od din 6.50 do 9.50.

Zboljšanje plač čeških železničarjev. Skupnemu nastopu takozvane demokratične delovne skupnosti (koalicije železničarskih strokovnih organizacij) se je posreči-

lo doseči takozvano »božičnico«, ki je znašala od Kč 100 do Kč 600 za uslužbenca, za pogodbene delavce pa Kč 50. Za izplačilo te božičnice je bilo potreba 21.700.000 Kč. Poleg tega pa se je s 1. jan. 1938 ukinilo del svoječasnih redukcij ter bodo prešli železničarji v tekočem letu na zvišanih plačah nad 20 milijonov čeških kron več. Poleg tega je dosegel skupen nastop še izvedbo napredovanja, katerega je bilo deležno 8147 uslužbencev. Kljub tem izdatkom pa se je poslovanje čeških železnica v letu 1937 zaključilo brez deficita.

Koliko stane oboroževanje? Proračuni vojnih ministrstev so znašali leta 1932. nad 4.3 milijarde starih zlatih dolarjev, leta 1937. pa so ti izdatki narasli že nad 7 milijard, od česar odpade na Evropo nad 4.6 milijard. Če preračunamo te zneske v našo valuto, ugotovimo, da se je izdalo lanske leto za oboroževanje na vsem svetu skoraj 500 milijard dinarjev! S tem zneskom bi se lahko dostojno preživelo nad 40 milijonov delavskih družin!